

Any XVIII

Núm. 900

Barcelona 7 Decembre de 1905

LA TOMASA

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Li diu paraulas d' amor
 un que 's diu rendit galán,
 li diu perla y fins diamant...
 més ella ja 's va empipant
 perque no li parla d' or
 que 's sols lo que vol son cor.

DE DIJOURS A DIJOURS

JA som á l' advent; vol dir lo temps del any que l' Iglesia Catòlica Romana arrecona 'ls colors virolats de sos ornaments, per vestir-se del color morat.

Aquest es un temps de dejunis y mortificacions, per preparar-se á la baixada al mon del Redemptor... en forma humana.

Ab la suspensió de las garantías constitucionals, també som á l' advent de la política... y sobre tot de la ploma.

Las primeras vergassadas, son com... sempre per la premsa, y jauhen de resultas estamordits, una pila de diaris, que no volen cantar al chor las alabansas del govern central.

Malgrat aixó el govern es mort y no pot dir al parlament de quina malaltia...

Darrera d' en Montero Ríos, ve 'n Moret.

¿Valdrá més aquet que l' altre?

Tant s' hi val.

¿Y quant s' enlayri en Canalejas?

Tot per l' igual, tenen 'ls instants contats, desde naixensa... per que cap d' ells vol posar el dit á la llaga... hi han impediments.

Saben del cert el remey, mes es amargant; no 'l volen propinar.

Els cilurgians han de tallar carn viva y no gosar á ferho.

La barra de 'n Romero Robledo, 'ns escorre 'l vel que no tapa.

Al mitj del parlament, ha preguntat ben alt, si el govern nou... es á dir, ab mitjas solas y talóns nous, ve á plantejar la «supremacia entre dos poders.»

¿Quins dos poders, pregunta, 'l civil y el militar?

Y els rumors á la cambra dels diputats, contestan la pregunta.

Ja hi estém tan avesats á sentir la paraula *crisis* que que quant no sona, sembla que nos falta alguna cosa.

Ara ens ve a uest novell govern, d' homes gastats que to s tenen al armari la casaca de ministre, sols per arreglar la menjadora per tot l' any vinent; donchs el quefer del presupost que cercan ab tant afany, no es res més.

Pe 'ls corrals del bestiar... ¡y qu' ens perdonin la comparansa!.. ¡no la fém pas ab tons d' ofensa! tot es bon ordre y tranquilitat, fins a l' hora del pinso; en arrivant l' hora del menjar, s' omplen las menjadoras de grá, y tot es rebombori y mossegadas al tort y al dret... per mirar quins a més de la seva racció, poden atrapar la deu seu costat.

La malura s' ha ficat per tot arreu.

Es á dalt, al mitj y á las voras; 'n pateixen 'l govern y 'ls pobles,

Quant hi ha epidemias, tothom s' encomana el mal, els richs y els pobres, els de dalt y els de baix... pero

el que va dessota, el que te miseria pateix mes, perque no 's pot cuidar.

Quant un cos está malalt, tot se 'n dol.

Els clams de Catalunya son com els de las altres provincias d' Espanya; sols que, com que te mes forsas son cos, se 'n di l mes del mal... y xiscla mes fort... mes no s' ha d' olvidar en Moret, si vol passar per bon metje de que, tapant la boca del malalt, s' ofegan els crits, mes no 's cura la malaltia, sino ab remeys que li apanyen 'ls membres adolorits.

¡Va d' amich!

Si no 'ns vol creurer... no será may res mes qu' altre candidat á la crisis.

Com els que li vagin al darrera.

¡May en faltan.

¡Aquesta setmana, es estat un aniversari de ben trista recordansa!

Lo 29 de Novembre del any 1901 's moría el gran home, en Francesch Pi y Margall, quin programa polítich... es immortal.

Lo 22 de Juny del any 1894 el mestre planejava els propòsits d' autonomia y de federació, á quins fan justicia ja els homens pensadors de bona le, reconeixent quan diferenta sería avuy en día la sort de l' Espanya, si s' haguessin seguit els dictats de aquell gegant de la política, donant á las Antillas y Filipinas l' autonomia que desitjavan, y volfan fins ab la guerra.

Ab la autonomia no s' hauria consumat sa independencia.

Al Congrés de la República de Cuba, s' ha presentat una proposició de lley, per votar un donatiu de 25,000 dollars al obje te d' alzar un monument, a juí a l' Espanya, per la bona recordansa d' en Pi y Margall; y á fi de que el tal monument revesteixi mes grandiositat, s' han obert suscripcions qu' omplenan els pobles, per tota la República.

Aixís va creixent el donatiu de la Cambra popular cubana.

La gloria dels genits, es gloria per la patria... ara que 'n parlém tant.

Seguim lo raig de llum que 'ns guía á la marxa cap á las reg óns del pervindre.

Lo genit d' en Pi y Margall, prevenía la crisis del Estat, trobant'hi solucions á totas.

Lo centralisme ofega la terra y exalta fins arribar á la bogeria las ansias de llibertat dels que volen solzament l' autonomia per tots.

No hi ha autonomia sens federació.

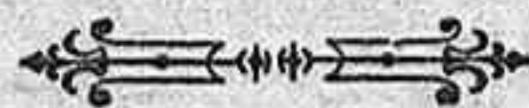
No hi ha federació sens autonomia.

Voler l' una sens l' altra es sols empenyo en vá, dels que no abarcan el problema ab tota sa amplitut...

Aquestas paraulas no son pas nostras; las escriu pe 'l cap d' anys de la mort d' en Pi y Margall, lo vell y venerable patriarca en Eduart Benot.

Nosaltres las transcribim, molt mes gustosos, que 'l ditxós *qui dia passa, any empeny* tant desconsolador dels nostres temps.

CALIXTE PI Y XARAU

La Tuyaada

PREGÓ

Tre-te-tee... Se fa saber á tot el servey en dansa del Ensanxe y Casco antich, Sant Martí, Sant Andreu y Gracia, Poble Nou y Poble Sech, Las Corts de Sarriá, Vallcarca, La Fransa Xica, Pekín, Sant Gervasi en fi, y Pedralbes, que som al mes de Nadal y ho faig sabé als que no ho saben.

Per lo tant, els servidors dels establiments y casas que van igual que cad' any, del *aguinaldo* á la cassa, si es que 'm volen creure á mi que 'ls vull be, 'ls diré en veu alta, que per cromos de tots preus elegants y ab abundancia, modernístas y molt fins y ab dibuixos de ca 'l ample y ab las FELICITACIONES fetas en vers ab més gracia qu' en cap més establiment litogrífich d' altrás bandes

ja que un repertori hi ha confiat á la fló y nata dels grans poetas festius de la terra catalana, á casa en RAMON ESTANY trovaréu qu' es la gran casa, al CARRÉ DE SANT RAMÓN NÚMERO 6, 'hont fán saca tothom d' aqui y fora aqui y molts se quedan ab ganas, porque 's despatxan á mils á milions, á carretadas, las décimas de Nadal, de Cap-d'-any y 'ls Reys, y encara ne quedan altres milions de FELICITACIONES macas per tota mena de Sants, per *cumpleaños* y las Pasquas.

Y si faig aquest *pregó* no 's creguin que li fá falta al amich RAMÓN ESTANY, editor de LA TOMASA, porque tot lo Principat va plé de la seva fama

per fer FELICITACIONES de caras y de baratas; la prova es que tots 'ls anys fán cap á la seva casa del CARRÉ DE SANT RAMÓN, NÚMERO 6, una llarga filera de parroquians de tots indrets y comarcas que no ván pas enloch més porque no més 'ls i agradan las cartulinas models de totas midas y estampas que té en inmens assortit dita casa acreditada.

Per lo tant, *tre-te-tee...* Ja ho saben; sens' més tardansa cap allí tots á provehir de cromos de totas classes y 's convencerán ben bé que no es fula propaganda, porque 'ls servirán molt bé y tots 'm darán las gracias.

PEPET DEL CARRIL

ELIJS

PER TELÉFONO

¡Rrrin! ¡Rrrin!.. ¡Rrrim!.. rrrim!.. rrrrrin!.. ¿Senyora?

¡Oiga! ¿Oiga?, Qui sab ahont para.

¡Oiga! ¡Oiga! ¡Oiga!.. ¡¡¡Are. .

gracias á S. Patampúm! Ja 's hora:

Miris, fassim el favor:

posim ab el tres, sis, nou.

—Quí juga á dar pinyols, prou.

prou. Quí juga...

—¡Ole 'l cantaor!

Veig qu' está bastant de broma? deu haver esmorzat bé...

—Vull dirli que no pot se, porque comunica, home!

—Vaja, trobo molt bonica la contestació.

—¡Senyor!..

—Donses, fassim el favor, mentres aquest comunica ab un altre parlaré:

Pósim ab el cinch, vuyt, dos.

—Reparo qu' es molt graciós; pif, ¡pof!..

—Re, bé! molt... rebé!

¿Vol dir qu' aquest tal vegada, també está parlant, vritat?

—Si, senyor.

—Casualitat, trucar jo, y... *nada, nada.*

provém ab un altre; es veu qu' están per ferme la llesca: dos, cinch, cinch.

—Viva la gresca, viva la gresca...

—¡Per Deu, aixó es estarse 'm burlant!

¡Senyora!.. ¿Mona? ¿pitera?

¡Oiga!.. Si, ves veslí al darrera ab un fluviol sonant.

—¿Cóm?

—¡Pau!

—¿Eh? ¿Quí es?

—¡Nas!

—Caray,

si es un ximple 'l que ha parlat.

—¡Burro!

—Quina urbanitat deu tenir aquest.

—¿Quién hay? ¿Quién llama? ¿Qué está pasando!

¿Qué dice usted de las tropas...

—¡Control! es un agafasopas que hace rato está estorbando.

Déjelo usted por mi cuenta á este chirle; bah! que grite, vindrá luego que hard el chite ó en tanto chirlar ¡revienta!

Escoltim, desvergonyit! no vulgui ser tan... tan... totxo; puig si fa més el patotxo ens veurém?

—¡Seba!

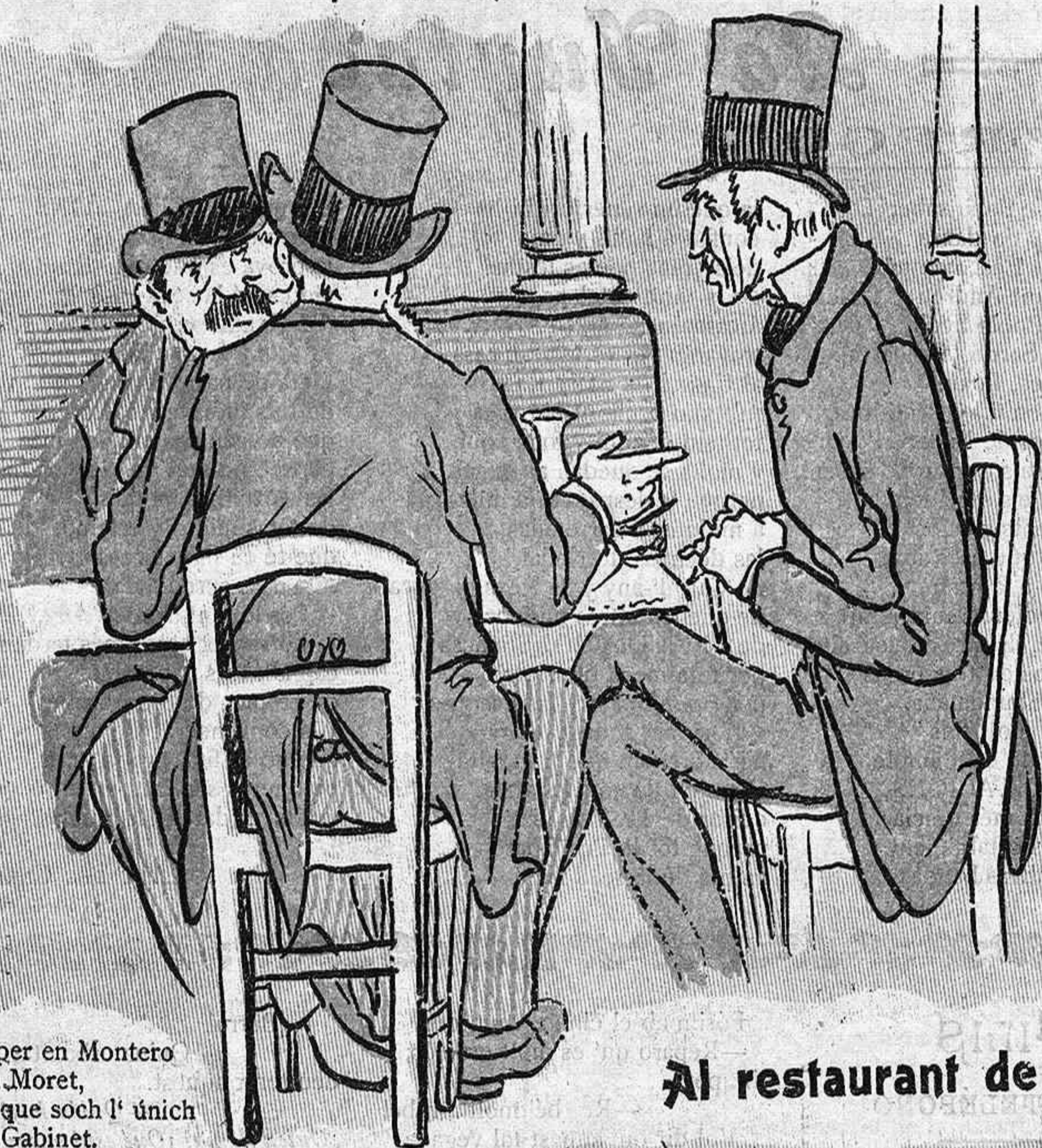
—¿Qué ha dit? ¡Pro vol dirme d' un plegat quí es vosté, cara groixuda?

¿Com? ¿Eh? ¡Bah! l' hem ben fo... l' aparato s' ha espatllat. (muda,

J. MONTABLIZ

Gran assortit en FELICITACIONES pera NADAL, S. Ramón, 6

Polítics de café

Jo no estich per en Monero
y menos per en Moret,
jo estich segur que soch l'únic
per presidir un Gabinet.

Al restaurant de nit

—Ascolti, prenda ¿que meha sol
aquell senyor?..
—Y donchs ¿que potser voldria
que li possim á la boca?..

Viatje de nuvis

Ell se diu Macari,
ella 's diu Pauletà;
ell sembla mitj ximple,
ella mitj ximpleta.

—Ves á mi que se m' en dona
d' en Montero y d' en Moret
y dels dallonsas, si jo
estich gras com un porquet.

Jo pecador 'm confesso...

— **S**I, fessiu el favor de callar, noys, que haig d' escriure l' article per LA TOMASA, vaig dir á n' els de casa que estavan al volt de la taula, conversant ab molta alegríia.

— Aquet noy se 't tornará boig — va dir el meu oncle, que, tot quan diu ho erra.

— Está molt sech — va afegir la meva tia, mirantme ab una mirada de compassió.

— A veure si encare 'm fareu tornar malalt entre tots — els hi digué un xich picat en la contraposició de mon acte.

— ¿Y de que parlará l' article? — 'm preguntá el pare acabant de pendre café.

— No ho sé — li diguí — jo, parlaré d' alguna cosa nova: dels militars...

— No: aixó si que no! — va dir la meva mare esporugida — no 't convé anar á la torra; estás massa flach y el ranxo no atipa.

— Donchs parlaré del Edén...

— Jesús, María y Joseph! — hi afegeix la meva cosina.

— Ja veureu: deixeu-me anar per feyna y ja ho veureu lo que 'n resultarà.

— Sempre li venen aquestas caborias á l' hora de menjar: val mes tenir un fill bisbe, que no un xicot que fassi articles — remuga la mare.

Y deixantlos á tots que fessin corre l' estisora, essent jo la pessa pera retallar, me n' aní al meu quarto, y allí, vaig preparar-me pera comensar la meva tasca setmanal.

Aixís que agafo el mánech y la ploma pera comensar á escriure, pican á la porta, y el carté anuncia una carta dirigida ab mon nom.

Deixo el mánech y corro á arreplegar la carta. Feya una olor de clavellinas que poden creurem, si podia tenir cara.

— ¿Será una *missiva* d' amor? ¿Será tal vegada una primcesa que encantada dels meus treballs literaris, 'm somnia y desitja obtenir-me, per esser el seu juglar?

La lletra diminuta del sobre, no podia negarse que era escrita per una ma de dona... y mes encare, había d' esser fet d' una dona guapa, porque el nom de «Emilio» era ratllat ab molt perfil, y la perfilació sols l' usan las noyas hermosas.

Obro la carpeta tot anguniós y lo primer que guayto es la firma. Llegèixo lo nom de «Adelaida Zapatero».

— Molt senyora meva — vaig pensar entre mí — no coneixes á la tal Zapatero: are de sabateras si que 'n tinch de conegudas.

Comenso á llegir y 'm diu aixó mateix:

«Senyor Emilio: Desitjaría que demá, dia cinch de Desembre, assistís al Pla de Palacio pera parlarli d' un assumpto que per vosté es de molt interés. Per no causarli sospitas li anticiparé el motiu. Se refereix á LA TOMASA De V... Zapatero».

— ¡Vamos! Ja ho dich. Una lectora del setmanari, que emprendat de la meva ploma, vol casarse ab mi. ¿Será dona de diners? No hi ha cap dubte: donchs una pobra no gasta aquet paper florejat, ni tan ben litografiat...

En sense acabar l' article, ni quasi sense comensarlo tampoch, manifesto á n' els de casa que l' endemá haig de avistarme ab una noya — (sense saber si era noya, dona casada, ni soltera) — una noya que te un assumpto per mi, que s' referent á LA TOMASA.

Els de casa varen quedar sorpresos.

— Ja veurás com el teu xicot encare será l' home d' una arximilionaria — va dir l' oncle.

— Mentres no vulguin enmatllevar-te algun quarto — digué la tia.

— ¡Cal! Ja 'm penso qué será aixó — vaig dir jo á tots.

— ¿Qué? — 'm preguntaren.

— Donchs que alguna lectora 's deu haver enterat del meu domicili, y després de veure que ab el temps será molt millor que 'n Dumas, en Byron y en Verne, deu haver pensat: — Aquet xicot farà per mi.

Els de casa 's varen posar á riure, devant la meva alabansa.

— ¡Com s' enfila aquet noy! — la tia digué.

— Com que no te avis! — va dir la mare que seguía també ab plascivitat la rialleta.

— ¡Podeu riure! Ja veureu, que, com hi va haver un Emilio Castelar, un Emilio Zola, un Emilio Mario, hi haurá també un Emili Graells.

— Noy, no 't posis sebas — va repéndrem el pare — has de posar coneixement.

— Bueno, ja n' parlarém: y d' aixó de la carta ja me 'n sabrán donar rahó demá al vespre.

— ¡Ay, com se coneix que no mes tens vintiun any y no tens gens d' experiencial...

— Massa. Y mireu: fins de lo que 'm passi vuy donarne comte als amichs y fins á n' els lectors del diari que hi redacto.

— No diguis disbarats, home!

— Ho juro...

*
**

L' endemá á l' hora citada no vaig faltar á la cita, y com que á la *posdata* 'm deya, que 'm posés al devant del kiosko de limpia-botas, ho vaig fer aixís, esperant que arribés la meva sonmiada *dulcinea* á dir-me cosas cofoyas, alabansas afalagadoras... y que tingués bona bossa y bons desitjos de casarse ab mí..

No feya gayre estona que m' esperava, quan vareig veure venir al indret d' allí ahont m' estava, una senyora d' uns vinticinch anys, alta, de cos furnit, y d' una soberanía magna.

— Bon tipo, si es aquesta la que 't pretend.

La fosca no 'm privá de deixar veure que la dona venía cap á mi ab intencions de parlar-me.

Per cortesía vaig avansar unas quantas passas, fent acció de saludarla, trayent-me el sombrero.

Ella ab tó senzillissim y ab una fredesa que pasmava, va dir-me:

— Es vosté, potser...

— Si senyora el mateix: ahir va dur el carté la seva carta.

— Crech que aquet lloch es poch adequat pera parlarli d' un assumpto per vosté de verdader interés.

— Si no li sembla mal, podem entrar en el café de la Bolsa.

— Com vosté vulgui.

— *Vamos* — vaig pensar — la cosa será tal com tu imaginas. Deu ser una *nobla* y te por de que la conequin.

Entràrem al café. Vareig buscar un lloch ahont la gent no pogués importunarnos, y un cop a-sentats y haber demanat que 'ns duguessin café, varem tenir la següenta conversació:

Ella. - Es á dir que vosté es l' autor dels articles que de un quant temps ve publicant el setmanari LA TOMASA?

Jo. - Servidor; junt ab mos companys els reputats amichs En Pepet del Carril, En Rimbau y...

Ella. - Si, ya se: els coneix á tots, mes á vosté encare no 'l coneixia... ¿Te ofici?

Jo. - Si senyora, soch dependent de comers.

Ella. - Quans anys te, perque 'm sembla que 's jove?

Jo. - Vintiun.

Ella. - Donchs miri: li vuy demostrar que jo sento viva simpatía per vosté, y...

Jo. - Digui.

Ella. - Crech que ascoltará lo que aniré á dirli.

Jo. - ¿Com no? Si es vosté una dona hermosíssima, y digna de esco tarla.

Ella. - Donchs miri: l' hi citat pera donarli un consell franch y de verdadera amiga.

Jo. - Las sevas paraulas serán obehidas.

Ella. - Donchs... ¡deixis d' escriure, perque ho fa malissimament!..

Dir aixó, aixecarse, y anarsen sense obrir mes boca, tot va ser hu. Jo vaig quedar glassat, mut, els ulls s' en clohian pel pes que sentían les pestanyas, y no sabia si 'm trobaba al café ó á un laberinto de deu mil diables

*
**

A casa m' esperavan ab ansia, pera saber els resultats de la meva conferencia misteriosa.

Ab el cor oprimut y ab el cap tot espés de pensaments tontos, no vaig poguer de menys que confessar la veritat: contalshi fil per randa la realitat de l' entre vista.

La rialla que váren esclatar es impossible de descriure. Encare l' oncle, digué:

- Aquet noy, arriará á ser ministrel

*
**

El meu pare, que tot lo que te de bon home ho te de génit, entonismat com la pólvora 'm feu entrar al meu quarto, y manantme que agatés paper y ploma, 'm feu descriure la burla de que vaig esser víctima, y perque escarmentés de no ser tan il-lusionat com tota la vida hi sigut ab totas las meas fal leras y cosas.

*
**

Y mentres escrivía 'm semblava veure aquella dona alta y de *cos furnit*, llensant una rialla moféuca y dihentme:

- No escriguis, que 't tornarás calvo y no durás capelláns al enterro...

Y jo, que trayentme diners de la butxaca pagava els cafés per la paga de haber sigut ninot de riallas d' una dona guapa.. y molt a-revida

- ¡Quina barra! ¡Creuin que 's necessita molta barra!

EMILI GRAELLS CASTELLS

FELICITACIONS PARA NADAL

Litografia Barcelonesa, Sant Ramón, 6

Sospirs á ella

HUMORADAS

Un objecte venerat guardo dins d' una capseta ab tanta afició, nineta, que jamay l' he abandonat.

Dévegadas, que 'l cap bull en vehemencias d' amor, me quedo extátich com mort, y si es nit no acluco l' ull.

¡Sempre ab frisanta mirada vejent ab enhorabona aquesta cosa tant mona pel meu amor venerada!

Y aixó que 'm dona destells del plaer més infinit, en un manyoquet petit dels fins hermosos cabells.

Creu que no son tonterías, los vull ab tots mos sentits, ¡y aixó que son recullits en un munt d' escombrerías!

*
**

Com que 't veig més bella que si fossis fada, aixís que t' oviro mon cor s' atabala.

Empés pel deliri, tot mon pit s' inflama, sangloto de pena, moro de racansa.

Jo prou t' ho exposí, fa quatre setmanas, que tu m' enamoras, que 'm robas fins l' ayre.

Mes ¡ay! desventura. lo menys soportable, jo sé que d' aténdrem t' en priva ta mare.

Puig díu referintse á la meva causa, que no vol per gendre cap escombriayre!

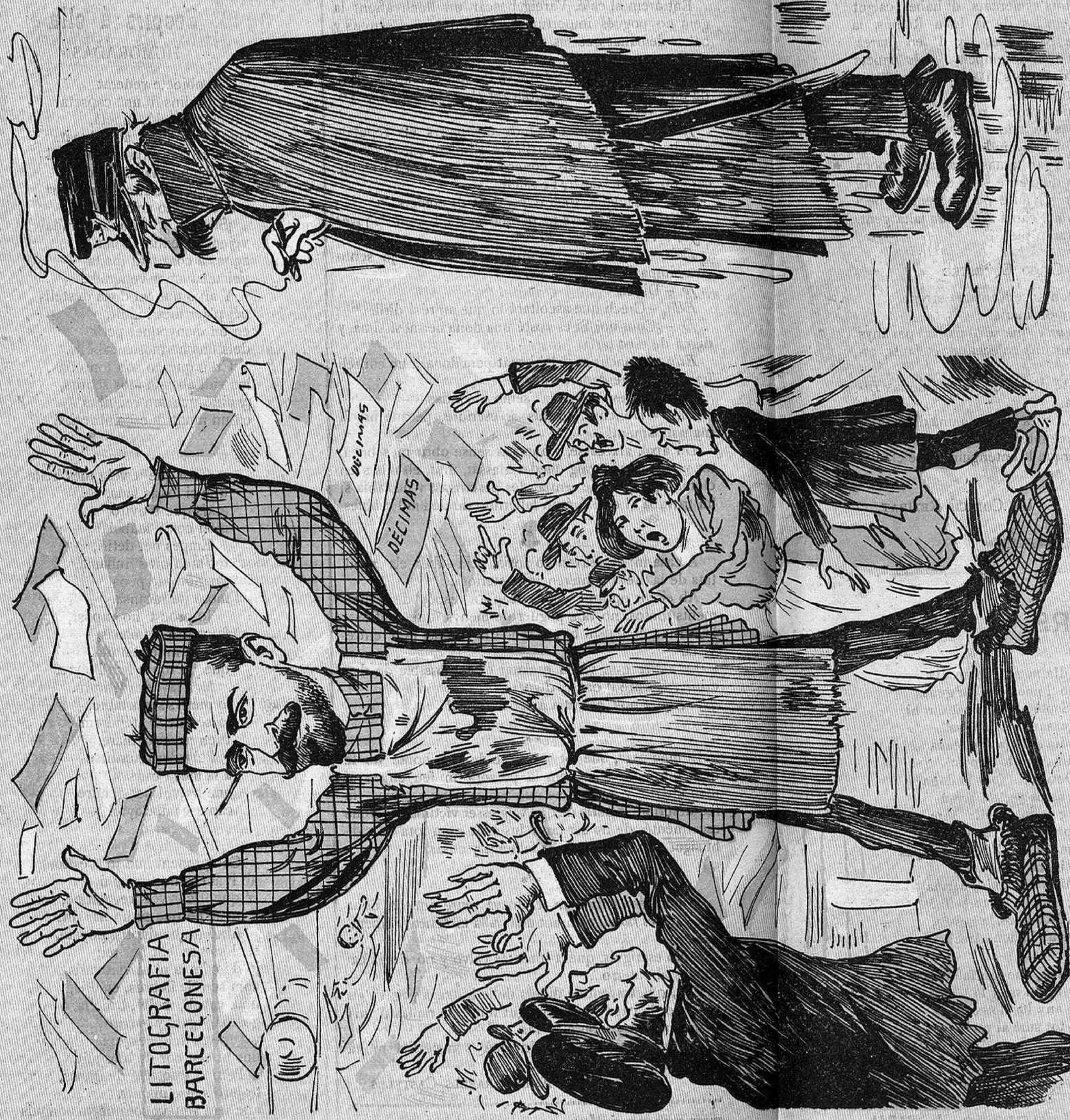
*
**

Comprent que jo t' estimo ab l' amor mes pur y fi, sé que 'l cor vols regalarme, y ho sé perque tu ho has dit.

Aixó no ho duptis, noyeta, será sorprenent per mi; jo de cors ja n' hi vist varis, com son de llebres, cunills, bou, caball, moltó, badella, gossos y gats y garrins, y á través del telescopi fins hi vist cor de mosquit.

Pero al tractarse de donas, te juro sense mentir, que será aqueix cor que 'm donguis lo primer cor qu' hauré vist.

RAMPELLS

LITOGRAFIA BARCELONESA

DECIMAS

DECIMAS

San Ramon número sis.
—¡Volém décimas!

pensi ab mi!

—¡Estany:

—¡Ab mi!

¡Son las presas de cad' any!

—¡Ab mihi!..

Quan l' hivern pica tant alt se glassa 'l municipal.

—Per Nadal, me diu el cor que ab lo que 'ns donguin del lit podém treure la primera de la rifa de Madrit.

—Per ser propietari d' una polla com vosté, daría tot lo del mon.

—No sigui tonto. Esperí las firas de Nadal y la tindrà més barato.

Teatros

CATALUNYA (ELDORADO)

D'entre-mitx del farrigo farrago d'obras de poca substància que 'ns acostuman a enviar de Madrid, els autors de la «Societat Espanyola» ben be se 'n pot triar la que porta per títol *Idéicas* y ara qu' acaba d'estrenar-se á Barcelona.

L'autor de la lletra, en Melantuche, ja 'ns había comprovat la seva valúia ab *La vara de alcalde* quins mérits ha comprovat fent *Idéicas* que no eran pas fills d'un etzar casual, sino d'un temperament exprés pe 'l teatro... qu' entre-mitx de las xanxas de bon gust, sap desenrotllar' hi un drama d'interés.

Las grollerías no passen per mans d'aquets autor, que 's mostra graciós, pulcre, de bon sabor literari y apropiat pe 'l cas.

Com tots els que ayman els quadros de color, recorre en Melantuche á las costums provinciana donantli materias abundosas per la sev' obra, quins personatjes son presos del natural y ben retratats al viu.

Ab elements tant fermes, el mestre Barrera ha fet las solfas típicas de la terra d'Aragó; com son *jotas y ron dallas*.

La lletra, com la música d'*Idéicas* diuhen lo que volen dir, y ho diuhen tan clar, que tothom ho entén.

¡Quan un' obra d'art está bé, l' entén tothom... fins la raspa de casa!

Bona sort la dels autors esmentats, d'haber caigut en mans tan bonas, com las de la Lola Ramos, la Juanita Fernandez, la Sacanelles.. y d'en Juarez, Leon y tots quants entran al desempenyo dels papers de la sarsuela nova, quins cants s'han de fer populars... per forsa, perque entran endins.

Com si no n'hi hagués prou... reforsant l'espectacle d'aquest teatro, duas germanas *Lewandowski* que ballan mes que cap birolet, 's mudan de vestits mes depressa que 'n Frégoli y fan tantas cosas ab tan poca estona... que no m'han de creure, sino es veyent' ho.

L'una pe 'l terme ros, l'altre pe 'l morenet... pe 'l be que 'ls vull, ¡creguinme! cap á *Eldorado* falta gent. ¡Ja 'ls aviso, que trovarán plé!

TIVOLI.—CIRCO EQUÈSTRE

Aquí may s'accontentan ensenyant lo corrent.

¡Sempre volen els extraordinaris!

Per postres de 'n *Bertin*.. que se 'n parlará per anys á Barcelona, han de venir una colecció d'elefants, artistas que fan comedia.

Una semblanta cosa, te de ser de lluny... de las *Indias inglesas* ó mes enllá.

Donchs d'allá venen... y 'ls presenta una domadora Miss Orford's que no pregunten com parla.

¡Com te de parlar, perque l'entenguin els elefants!

¡Inglés!

UN COMICH RETIRAT.

LOS DOTZE DIAS PRIMERS

Segons diu la gent antiga, los dotze días primers del any, son lo calendari que farà el temps cada mes.

L'any passat, vareig fixarm'hi mes que al temps, ab mi mateix, y tot fent economías.

no vaig comprá el del Pagés.

¡Calendari? donchs apunto. dels dotze días, lo temps, quan soch en el mes, comparo .. y fills meus, tot al revés.

Lo Jané, me resignava un felis mes de Jané, y si 'm descuydo, l'esquena ja no 'm pot servi may mes.

Lo Febré, plujós de mena, era el dia *dos* seré ..

may m'enduya lo paraigua, y are el reuma ningú 'm treu

Vaig aná á cassá el *ters* dia, lo Mars, que talls menjaré,

y en prou feynas arengadas, quin dejuni mes complert

Lo *quart* dia, com va ploure, ¡com Abril ab agua fet!...

Previngut de xubasquero va fer sol tot aquell mes.

Lo dia *cinch* va tirarme naps y cols per lo clatell, aixó son flors que resignan que jo al Maig sols flors tindré.

Sis y set ¡Quina nevada que va fer, fillets de Deu! ¡Quin istiu mes fresch, pensava, aquest any que passarem!

Vingué 'l Juny y Juliol, y ab ells la caló ab exprés. . hasta las dents me suavan tot anant ab calsetets.

El que feya ja *vui* dias una conquista vaig fe .. Y á l' Agost m'apolligaba un sogre que 'n feya tres.

Lo dia *nou* va se un dia que no 'l puch olvidar gens. Y al Septiembre, ni pensar' hi, ¡¡van casarme caballers!!

Lo dia *deu*, ja semblava de primavera lo temps: y al Octubre... jo y la dona quins ascos per tot arreu.

Vaig apuntá 'l dia *onze* que borrascós feya el temps. Y aquell mes, ab las castanyas van atipans tot lo mes.

El dia *doze* ab las cartas vareig treurer un tortell... Y pel Desembre, la grossa, no mes ab la dona trech.

Aixís es, que son falornias que resignin may lo temps de cap any los dotze días ja que tot surt al revés.

E. MOLAS.

ALMANACHS pera el any 1906, propis para FELICITACIONES de NADAL
Litografía Barcelonesa, Sant Ramón, 6

Retalls

—¡Oh! cregui es molt ignocenta
moit ignocenta, Lluís;
¡figuris, qu' encara 's creu
que 'ls nens venen de París!

—No sé perque n' han de dir mai
dels homes ¡tant que m' agradan á mi!

En el Ateneu Obrer Martinense s' hi estrenarà diumenge aprop-vinent el quadro dramàtic en un acte y en prosa, original de nostre company de redacció, l' Fmili Graells Castells nomenat *Cayguda de Tarde*.

Dirigirá l' obra, el reputat actor cómic D. Mateu Marqués.

De Surennes, Saint-Germain-en-Laye, passant per Chatou le Vesinet; 'ls guardias van imposar cinch denuncias al vol contra l propietari d' un automóvil, guiat en sa marca desesperada per un *chauffeur* molt jove.

Lo tal *chauffeur* no era sino 'l rey Alfons XIII d' Espanya, que se 'n anava cap á las terrassa de Saint-Germain.

Ara á veurer com pararán 'ls *processos* verbals incoats.

A veurer... si també 'ls passarán per sobre... deixant'ho correr, com 's fá aqui.

Lo mateix que la Fransa, també 's vá despoblant l' Inglaterra, fins al punt d' amohinar 'ls ánimos dels ministres d' en Eduart VII.

Per cada 1000 habitants, 'l nombra de naixements era de 35 l' any 1872.

L' any 1874 fou de 33.

Y l' any 1876, també de 36.

Al ser aqui, la nombra dels naixements s' ha anat abaixant.

Fou de 32 del 1879 al 1882.

31 'ls anys 1886 y 1888.

29 desde 'l 1889 fins al 1893.

Y 28 del 1894 fins al darrer cens conegut de l' any 1901.

A l' Australia, 'l terme mitjá, era de 11 naixements per 1000 habitants l' any 1861.

Fou de 37 l' any 1871.

De 32 'l cens del 1881.

De 31 'ls anys 1891 y 1895.

Y de 27 de 1896 fins á l' any 1899.

La disminució-de 40 anys ensá, es estat de 1' 55 per cada miler, á l' Austria; de 14 á Fransa; de 4 á Alemanyia y 3 á l' Italia.

Per acabar tant de números, la rebaixa dels naixements arriba fins á la Russia, qu' es de 1 per cada 1000 habitants.

Aixó no comptant per res, las rebaixas que produhirán las guerras, y totas las altres calamitats... qu' en lloch mancan.

Las lleys italianas, volen que 'ls diputats, fassin acte de presencia al parlament nacional, dos mesos pe 'l cap més baix.

Un diari de Milán, explica 'l cas, ben curiós, del diputat per Germano, Signor Aronco, qu' acumula entre-mitx d' altres encárrechs, las funcions d' Arquitecte, sols té dret á dos mesos de llicencia cad' any, y 'l bon senyor se 'ls guarda per anar á fer de diputat Italiá...

¡D' axó s' en diu un home práctic!

Vist 'l cas, que no va sol, lo diari Milanés, voldria que 'l tal Aronco, dediqués més atencions y més temps á la seva terra... y un xich menos al Gran Turch...

¡Be deu haberhi arquitectes á Turquia, ó sinó que se 'n fassin!

Aquest Domenech y Montaner d' Italia... la sap massa llarga.

Las darreras noticias de Cristiania, diuhén que l' apotecari... y gran escriptor dramaturch Ibsen, s' acaba de morir.

¡Las lletras ploran!

Homes d' aquets, no 's tindrian de morir may.

En Rusiñol... fa com las sogras.

Poguent par'ar clar, y dir tot lo que volia dir, y tothom esperava, s' ha estimat més escriurer una carta per dir... lo que no pot explicar.

Las sogras, quan volen renyar als gendres, també ho fan; els escriuen carta encara que viscan plegats.

Es trist pero es vritat... ¡molt més que 'ls catalanistas, ha dit al Congrés en Mella!

Ha defensat Catalunya, més y mellor que 'ls que cridan... á casa.

Cert que 'n Vazquez Mella es un orador.

La part personal del Govern ja s' ha mort... feya condol de mirar.

En Montero Ríos, en Gullón, en Puigcerver y l' Aguilior, ab lo cap blanch y las caras arrugadas.

En Echezaray, ab un cap pelat com un meló, arrugat de cara y arronsat del cos.

En Weyler... també sense pels y la levita llantiosa.

En Garcia Prieto y en Romanones, com si 'ls fossin nets, semblavan dos párvuls y tots plegats no sabian dir res.

¡Res, un banch de criaturas!

Ara la part personal del govern que 'ns mana... es molt més ayrosa.

Tots son guapos y bons mossos... ¡aixó prou!

Com qu' es lo mellor que tenen, la presencia.

En Moret te pochs pels blanch... y gasta *bríos*.

L' Almodovar... te mols pels y negres; es un ministre que per fora, fins fa goig.

En Garcia Prieto, ja 'l coneixém... es lo gendre de son sogre.

En Salvador també 'ns ha eixit dels gendres; te pochs cabells, pero no son blanchs... ¡son grochs... com las sevas intencions.

Te 'ls ulls foscos en Romanones y no camina ben dret.

Els té clars en Gasset.

Y en Santamaría, porta la barba grisa... ¡va per proba!

¡Ah! en Concas es catalá.

Deu ser ministre per accontentar als catalanistas.

Resulta, que el present ministeri, es més de viús que l' altre.

L' altre ¡era dels morts!

Las cosas 's posan pitjor á Russia.

S' han revolucionat els regiments de húsars y de coracers.

Per aguantar l' embestida de tants *sublevats* sols restan els 450.000 cossachs del imperi, y aquesta tropa, ningú la

pot veurer... ni es prou per guardar el palau del Czar.

Si 'ls volen escampar per las regions del Imperi... ¡Adeu Emperador!

Per tot ahont van aquestas tropas... creman, matan, robar y saquejan... ¡y aquets son els lleals!

S' ha mogut la vaga general.

A Russia n'ngú vol treballar... son parats els ferrocarrils, els telégrafos, fins els becos y marmitons del Emperador, li fan vaga.

¿Dinará demá l' Emperador Nicolau?

¡Qui ho sap!

Diuhen de Petersburg, que 'l gran duch, ha intentat matar al Czar, d' un tir de pistola.

Lo Czar resta ferit de la ma.

La gent de diner fuig de las ciutats, cap al extranger.

Tot son desordres.

Las munions de famélichs, van pels carrers... fent traurer els quartos á la gent al mitj del día.

Els látigos dels Cosachs, son impotents... ¡s' ha acabat!

—

Diumenje passat, va cridar l' atenció dels vehins de Barcelona, una máquina voladora, dirigible qu' entre 9 y 10 horas del mati; 's va passejar pe 'l damunt dels terrats de las casas del Paseig de Gracia, envers la via Diagonal.

Per moments la máquina va abaixars, fent algunas canonadas... mes de prompte, després de giravoltar, s' enlayrà molt amunt, desapareixent cap el costat de Sans.

La máquina de forma esferoidal, era de color blanch... y apareixia certerament dirigida á voluntat.

Molts creyam, qu' era una máquina del exercit Francés que feya viatjes de prova...

¡No 'n sabem res mes!

No van tocar terra per res.

—

Ha sortit *Juventud Ilustrada*, nova revista setmanal que per son text resulta una verdadera enciclopedia educativa y que publica además d' una magnífica cubierta al cromo, un sens fi de grabats d' assumptos científichs y literaris, epissodis nacionals, mapa en colors de la República Cubana y també quatre páginas en forma enquadernable de la notable obra de Silvio Pellico. *Mis prisiones*. propositse lá Direcció regalar mensualment á sos lectors 500 pessetas en metálich, per lo que se farà combinació ab la Loteria Nacional.

Ab tot, lo paper inmillorable ab que s' ha editat y l' esmero y perfecció del mateix, son preu es lo de 20 céntims en tota Espanya.

Es de creurer que *Juventud Ilustrada* figurará en tots los salons de lectura y que son editor lo Sr. Virgili, trobará la recompensa deguda en sa empresa que resulta de verdadera importancia.

LAS DONAS

QUAN Y QUÍNAS M' AGRADAN

Quan jugo á la rifa	—Las grossas.
Quan tinch set	—Las graciosas.
Quan me barallo	—Las paulas.
Quan jugo á borsa	—Las altas.
Quan pujo escalas	—Las baixas.
Quan som á la primavera	—Las frescas.
Quan som al estiu	—Las primas.
Quan som al hivern	—Las groixudas.
Quan tinch pressa	—Las de bona cama.
Quan me confesso	—Las verges.
Quan tinch gana	—Las grassas.
Quan tinch deutes	—Las magres.
Quau jugo al dominó	—Las blancas.
Quan escrich	—Las cómicas.
Quan tinch son	—Las quietas.
Quan estich trist	—Las alegres.
Quan monto á la bicicleta	—Las lleugerass.
Quan pinto	—Las monas.
Quan vaig al jardí	—Las de bona planta.
Quan vaig de camp	—Las espigadas.
Quan vaig á cassar	—Las bala...dreras.
Quan faig discursos	—Las sentimentals.
Quan planto flors	—Las pensativas.

J. M.

Intrínquilis

¿Tot aixó encare s' encara?
S' encara si es ven encara.

El de la bola es un bola;
perque may cap bola, vola.

La mona de la Ramona;
es una mona molt mona.

Tu que vius de lo qu' escrius;
perque no escrius del que vius.

Quan venía la que venía;
sempre venía lo que tenía.

R. DE LA GALERA

PARA NAVIDAD — GRAN SURTIDO EN

Litografía Barcelonesa.—Sant Ramón, 6

Un malalt d' amor

—Ay, Elissa, sense 'l seu amor no puch viure...
—¿Vol dir que no li fora millor l' oli de fetxe
de bacallá.